

NOTAT

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af Dansk Internationalt Skibsregister (Anvendelse af kollektive overenskomster)

1. Lovforslagets baggrund og indhold

I oktober 2004 sendte Kommissionen en åbningsskrivelse til den danske regering, hvori der blev stillet spørgsmålstejn ved, om lov om Dansk Internationalt Skibsregister er i fuld overensstemmelse med de danske forpligtelser efter den seneste udvikling af EU-retten. Hvis lovforslaget vedtages, vil traktatkrænkelssagen kunne afsluttes.

Med lovforslaget præciseres lovens overensstemmelse med EU-retten, idet der i § 10, stk. 2, medtages en eksplicit henvisning til EU-retten. Det fremgår nu udtrykkeligt af lovteksten, at også personer, der efter EU-retten anses for at have bopæl i Danmark, sidestilles med personer, som har dansk bopæl, og dermed kan være omfattet af overenskomster, der er indgået med danske fagforeninger.

2. Høringssvar og kommentarer hertil

Lovforslaget har været i høring hos følgende organisationer m.v.:

Advokatrådet, Beskæftigelsesministeriet, Bilfærgernes Rederiforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Sø-Restaurations Forening, Danske Regioner, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund, Finansministeriet, Finanstilsynet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Småøernes Færgeselskaber, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Grønlands Hjemmestyre, HORESTA, Konkurrencestyrelsen, Landsorganisationen i Danmark, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Patent- og Varemærkestyrelsen, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Rigsrevisionen, Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, Sikkerhedsstyrelsen, Statsansattes Kartel, Statsministeriet, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Søfartens Ledere – Dansk Navigatørforening og Udenrigsministeriet.

Advokatrådet, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Forbrugerstyrelsen, Grønlands Hjemmestyre, Konkurrencestyrelsen, Patent- og Varemærkestyrelsen og Rigsrevisionen har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Høringen viser, at der er et antal temaer, der går igen i høringssvarene. Disse temaer gennemgås enkeltvis i det følgende.

2.1 Lovtekniske bemærkninger

Statsministeriet har haft en bemærkning til formuleringen af lovforslagets § 3 vedrørende ikrafttrædelse for Grønland. Beskæftigelsesministeriet har ingen bemærkninger til selve lovteksten, men anfører, at henvisningen til lov om forskelsbehandling i lovens bemærkninger bør opdateres.

Kommentar

Såvel Statsministeriets som Beskæftigelsesministeriets bemærkninger har alene teknisk karakter. Lovforslagets bemærkninger er tilrettet og opdateret i overensstemmelse med disse.

2.2 Den overordnede holdning til lovforslaget

Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre skibe og Bilfærgernes Rederiforening har i et fælles hørings-svar noteret sig, at formålet med lovændringen er at synliggøre den danske lovgivnings overensstemmelse med EU-retten, og at ændringen ikke har konsekvenser for den nuværende praksis for beskæftigelse af søfarende, som har bopæl uden for Danmark. Med disse forudsætninger for lovændringen kan de fire rederiforeninger tilslutte sig forslaget.

Fagligt Fælles Forbund (3F), Landsorganisationen (LO), CO-Søfart, Metal Søfart og Dansk Sø-Restaurations Forening kan ikke støtte lovforslaget, når sigtet med forslaget alene har været at bevare den gældende retstilstand. CO-Søfart, Metal Søfart og Dansk Sø-Restaurations Forening spørger, hvilken reel betydning lovændringen vil få og for hvem, taget i betragtning, at lovforslaget antages at være uden økonomiske konsekvenser for såvel erhvervet som staten. 3F ønsker, at man forlader det i udkastet anførte bopælskriterium, og foreslår en ny formulering af bestemmelsen, hvorefter danske overenskomster kan omfatte alle EU/EØS-statsborgere.

Kommentar

Sigtet med lovændringen er alene at gennemføre en præcisering af lovens § 10, stk. 2, for at udelukke enhver tvivl om overholdelse af EU-retten og få lukket den verserende traktatkrænkelssag med Kommissionen. Lovforslaget sigter således ikke på derudover at ændre den gældende retstilstand.

2.3 Bred dialog om ændring af DIS-loven

LO, 3F, Søfartens Ledere, CO-Søfart, Dansk Sø-Restaurations Forening og Metal Søfart havde gerne set en mere gennemgribende ændring af DIS-loven, der skulle ske i dialog mellem regeringen og erhvervets par-

ter. De henviser til, at § 10, stk. 2, i loven har været problematisk lige siden vedtagelsen i 1988. Desuden har globaliseringen, forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver, dagligdagen på skibene og vilkårene for DIS i øvrigt ændret sig siden 1988 og Funder-udvalget i 1995. Ligeledes henviser de til den kritik, som de danske regler har fået af ILO.

Kommentar

Som anført ovenfor er hensigten med lovforslaget alene at foretage en præcisering af lovens overensstemmelse med EU-retten. Der tilsigtes ikke derudover ændringer i den gældende retstilstand. Der anses derfor ikke at være behov for en særskilt trepartsdrøftelse.

2.4 Forholdet til EU-retten

Søfartens Ledere kan støtte lovforslaget ud fra en EU-retlig synsvinkel. CO-Søfart, Dansk Sø- Restaurations Forening, Metal Søfart og Maskinmestrenes Forening har ikke bemærkninger til det EU-retlige spørgsmål.

3F mener ikke, at lovudkastet er i overensstemmelse med EU-retten. TEF artikel 39 tillader enhver EU-borger at udøve sin ret til at søge og få arbejde i andre EU-lande uden nogen form for diskrimination som en del af arbejdskraftens fri bevægelighed. Vilkaerne, som denne ret udøves under, kan ikke lovligt indskrænkes med henvisning til et bopælskriterium, således som det fremgår af § 10. Det er tilladt alle EU-borgere at udøve deres ret til at arbejde i et EU-land og have bopæl i et andet EU-land, uden at dette har betydning for løn- og arbejdsvilkår. At afgøre løn- og arbejdsvilkår ud fra bopælskriteriet er at betragte som forskelsbehandling på grund af nationalitet og er forbudt efter TEF artikel 39, som fastslået ved Domstolens afgørelser.

Kommentar

For så vidt angår LO's og 3F's kommentarer om forslagens manglende overensstemmelse med EU-retten bemærkes, at formålet med ændringen af DIS-lovens § 10, stk. 2, netop er at indsætte en eksplicit henvisning til EU-retten. Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, vil den foreslåede ændring tydeliggøre DIS-lovens overensstemmelse med EU-retten.

Kommissionen, som har set den foreslåede lovtekst og de uddybende bemærkninger hertil, har tilkendegivet, at man, når lovforslaget er vedtaget, vil kunne afslutte den traktatkrænkelsessag, som blev indledt i 2004. Kommissionen finder således, at forslaget er i overensstemmelse med EU-retten.

2.5 Ønsker om en præcisering af lovteksten

LO ønsker en præcisering af både lovtekst og bemærkninger, idet de finder, at lovforslaget og bemærkningerne skaber uklarhed om intentionerne

med og forståelsen af den foreslåede lovændring, herunder dennes overensstemmelse med EU-retten.

Kommentar

Regeringen mener, at den foreslåede lovtekst indebærer en tilstrækkelig og præcis gengivelse af EU-retten, hvilket Kommissionen også har accepteret. Skulle der opstå en situation, hvor arbejdsgiveren og den søfarende er uenige, kan denne uenighed afklares ved domstolene.

Der lægges afgørende vægt på, at den foreslåede præcisering af teksten i § 10, stk. 2, og bemærkningerne hertil kan få lukket den verserende sag med Kommissionen. Ændringer i såvel lovtekst som bemærkninger vil kræve en fornyet forelæggelse for Kommissionen. Hertil kommer, at den foreslåede lovtekst fra 3F væsentligt ændrer såvel indholdet af forslaget som den nuværende retstilstand.

2.6 Forslagets overensstemmelse med ILO-konventionerne

CO-Søfart, Dansk Sø- og Restaurations Forening og Metal Søfart henviser til ILO's kritik af de danske regler i spørgsmålet om ILO-konventionerne 87 (om retten til at organisere sig) og 98 (om retten til at frit at forhandle kollektive overenskomster). 3F er utilfredse med den foreslåede løsning, også fordi den efter deres opfattelse fortsat begrænser muligheden for de danske faglige organisationer til at tegne overenskomster.

Kommentar

Folketinget har jævnligt modtaget orienteringer om ILO's kritik af DIS-loven, ligesom der har været drøftelser heraf i det faste ILO-udvalg (3-parts-udvalg under Beskæftigelsesministeriet). Det er et spørgsmål, hvor erhvervets parter er indbyrdes uenige. Også af den grund har den foreslåede lovændring alene taget sigte på at løse Kommissionens traktatkrænkelssag mod Danmark.

2.7 Den verserende retssag mod regeringen om DIS-lovens § 10, stk. 2

3F omtaler den retssag, som LO den 9. november 2008 har anlagt mod Økonomi- og Erhvervsministeriet på vegne af to medlemmer af 3F for at få DIS-lovens § 10, stk. 2, kendt ugyldig, samt de erstatningskrav, som Forbundet i den forbindelse gør gældende.

Kommentar

Det er korrekt, at LO har stævnet staten v/ økonomi- og erhvervsministeren for at få prøvet DIS-lovens § 10, stk. 2, og dennes overensstemmelse med bl.a. TEF artikel 39 (om forbud mod direkte eller indirekte diskrimination af EU-borgere i relation til ansættelsesvilkår). Endvidere kræver de erstatning på vegne af to polske søfarende, der har bopæl i Polen, og som efter foreningens opfattelse i medfør af DIS-lovens § 10, stk. 2, ikke

har oppebåret samme lønniveau som danske søfarende (med bopæl i Danmark).

LO anmodede i denne forbindelse om at se det tekstforslag vedrørende DIS-lovens § 10, stk. 2, som Danmark havde tilsendt Kommissionen for at få afsluttet sagen mod Danmark, og blev orienteret om, at de senere ville få forslaget i høring. Dette er nu sket.